

אשרי האיש

החסידות בדרך רבוה"ק זיע"א

בעזרת ה' נעשה ונצליח

יום ו' ערש"ק י"ח אייר תשפ"א

פרשת אמור

גליון תפ"א

שנה עשירית

מפי ספרים וסופרים

ימי ספירת העומר הקדושים

היא הקובעת!?! התפעל החלמאי מן התחכום. "אכן! השיבו הסוחר. כפי שעונים על דברים הברורים מאליהם. "אם כך עצה נפלאה בשבילך. וכידיד הקרוב אלי אתן לך אותה חינם: קח את המחברת וכתוב בה את השורה התחתונה. רשום שם רווחים כאוות נפשך וחסל סדר טלטולים ומאמצים ועבודה מיוזעת כדי להביא טרף לביתך".

על פי משל זה אפשר לבאר את ימי ספירת העומר, אם בונים את נפש היהודי ונסתפק רק באמירת ספירת העומר- נבטל את כל היגיעות הנדרשות, ואת כל המאמצים אשר נדמים הדברים כפי עצתו של החלמאי. לומר רק את השורה האחרונה- ובזה לדמיין כי הבאנו סחורה וסיפקנו אותה בדבעי ואפילו עשינו רווחים. בימים מיוחדים אלו עלינו להתעלות בעבודה. לנצל את היגיעה ואת הרווחים העולים ממנה כך שהם ירכיבו את הסיכום המופלא ואת השורה המיוחלת. וספרתם לכם-דהיינו שתפנימו את הספירה פנימה אצלכם עד כי נגיע למצב של "והקרבתם מנחה חדשה לה'". המנחה- צריכה להיות חדשה. לא באותה מדרגה שבה נתייצבנו קודם נעמוד בה עכשיו חליה. אלא צריך להביא סחורה חדשה, עמל חדש, הישגים נוספים. התקרבות מיוחדת אשר זכינו לה ביגיעת הימים הללו.

(כשם כ"ק אדמו"ר מפינסק קרלין זיע"א)

משל לסוחר יעיל שהיה ממחר לחשב וממחר לעשות. את סחורתו קנה ברחבי הערים והעיירות, כשהוא מפתח שיטה של רכישת סחורות זולות במקום אחד ומוכרם למקומות בהם הדרישה להם מאמירה את המחיר. כך קיבץ הסוחר את מעותיו ועלה בידו לפרנס את ביתו ואת ילדיו בהרחבה. יום אחד כשכיתת את רגליו בערים ועיירות, פגש בו אחד החלמאים, והוא נדהם לראות עד כמה הוא מתאמץ. עקב אחר פעולותיו ולא יכול היה לכלוא את תדהמתו. "למה אתה כל כך מתייגע?" הסוחר אפילו לא הבין את קושייתו. "וכי איך אפשר אחרת?? התפלא. "ראה! קודם כל רוכש אתה סחורה, ומוציא ממנוג עליה. ואחר כך עד שאתה מצליח להתפטר מן הסטוק- שוב צריך אתה לעמוד רבות. מי יודע אם אינך מפסיד בכל המהלך הזה!!" קבע ברוב סמכותיות. הסוחר גיחך. הוא היה בטוח שהחלמאי חמד לו לצון. "הכל מחושב!" ענה לו. הוא הוציא את פנקס החשבונות עב הכרס, והראה לחלמאי בנינוחות: "ראה, כאן רושם אני את כל סעיף הוצאותי. אשר כולל את כל החשבונות של מה שהזולתי מכספי. כולל הוצאות, נסיעות ואש"ל. וכאן, המשיך והחווה בידו על הטור הבא- רושם אני ומסכם את כל הרווחים המסתכמים ועולים מן המכירות. בשורה התחתונה הבהיר- אני מותח קו ומסכם את כל המספרים ומוודא שאכן יש לי רווח הגיוני. "השורה האחרונה

אמרות טהורות

אמרות קודש מרבותינו הק' מאלכסנדר

אולי י"ל, 'אמור אל הכהנים בני אהרן, היינו שידעו נאמנה אשר כל מעלת קדושתם וצדקתם היא רק מצד היותם 'בני אהרן', כלומר מכח קדושת וצדקתם אביהם, ולא מצד עצמם כלום, כדברי הרה"ק מוהר"ם מקאזניץ זצלה"ה ז"ע (דעת משה פרשה זו) תפארת בני אבותם (משלי י"ד, ו) ר"ל התפארות והארה שבא בבנים לעבודתו ית"ש היא מכח אבותם ובזכותם זוכים לעבודה עיי"ש, וביודעם זאת לא יבואו לידי גאות, אחרי שמצד עצמם הרי אין להם כלום, וכל קדושתם היא רק נחלה וירושה. (אמרי מנחם)

"להזהיר גדולים על הקטנים"

אמור אל הכהנים בני אהרן... ואמרת להם. פירש"י ז"ל: 'אמור ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים'.

ונראה לומר בפי' להזהיר גדולים על הקטנים, שהוא מלשון הכתוב (דניאל י"ב, ג) והמשכילים יזהירו כוזהר הרקיע וגו', כלומר שהצדיקים הגדולים מאירים על הצדיקים שמקטינים את עצמם, כמו המעשה שהיה אצל הרבי מהרמ"ם מווארקו ז"ע שדרכו היה לבקר אצל גדולי החסידים שבאו להסתופף בצלו הקדוש באכסניות שלהם, ופעם אחת בא הרבי מווארקו לאכסניא של הרבי מביאלא ונשאר רבי מביאלא לשבת על מקומו ולא עמד בפני רבו הרבי מווארקו, וכאשר הלך הרבי מווארקו אמר הרבי מביאלא לעומדים סביבו בוודאי אתם תמיהים על שלא עמדתי מפני הרבי, דעו לכם כי כאשר באים ביחד הגדול שבגדולים והקטן שבקטנים זהו יחוד ה' לאמתו, ובזמן יחוד השם אין אפשרות לעמוד מהמקום. וזה הרמז להזהיר גדולים על הקטנים היינו הצדיקים הגדולים מאירים על הצדיקים שמקטינים את עצמם שזיכו שניהם ליחוד השם יחדיו. (אמנות משה)

ההכנה לקבלת התורה

מיום הביאכם את עומר התנופה וגו' תספרו חמישים יום והקרבתם מנחה חדשה לה'.

היינו שבבכ זה יוכל האדם ע"י מצות ספירת העומר להעלות ולהניף את הבהמיות הרמוז בעומר, כדברי כ"ק דוד"ז מרן אדמו"ר בעל ישמח ישראל זצלה"ה ז"ע (פרשה זו אות ב) על הפסוק (כ"ג, י"א) והניף את העומר,

כל מי שמקדש ומטהר א"ע זוכה לרוח קדושה מהש"ת

אמור אל הכהנים בני אהרן... ואמרת להם. במדרש כתוב אמר אל הכהנים אמרות ה' אמרות טהורות.

י"ל ע"פ דברי קדושת מר אחי אדמו"ר זצוקלה"ה על דברי המדרש (ויק"ר כ"ד, ב) נתת קדושה לישראל נתת להם לעולם, כי כח הקדושה היא מהש"ת בכח דבריו שאמר (שמות י"ט) ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש, וכמאמר הבעש"ט הק' עה"כ (תהילים קיט) לעולם ה' דברך נצב בשמים שבכח מאמר הש"ת שאמר ויהי, מזה הכח העולם עומד, כי דבריו חיים וקיימים לעולם, וכן דברי קדושת הש"ת וגוי קדוש הדברים האלה הם לעולם שכל מי שמקדש ומטהר א"ע זוכה לרוח קדושה מהש"ת.

(תפארת שמואל)

ע"י ספירת העומר זוכים לקדש את הדיבור ע"י שתיקה

וספרתם לכם ממחרת שבת מיום הביאכם את עומר התנופה (כ"ג, ט"ו). אפשר לומר דהנה עיקר ימי הספירה המה לתקן קדושת הדיבור, כי פסח אלוטיות פה סח כדאיתא (פע"ח שער חג המצות פ"א), שזה מורה כי בפסח הוא הזמן לתקן הדיבור, ועיי"ז זוכים למצות ספירת העומר שמתחלת בהג הפסח, וזוכים על ידה לקדש ולטהר את הפה והדיבורים וזהו 'ספירת' העומר, מלשון ספיר ויהלום (שמות כ"ח, י"ח), שהדיבור נעשה מזוקק. וזהו עומר 'התנופה', תנופה אלוטיות 'תנו פה', שצריך להניף את הדיבור והפה ולרוממם לקדושה.

ואפשר שזהו הענין במה דאיתא (פע"ח שער ספירת העומר פ"ו) שיש לכונן בספירת העומר השם הק' אדנ"י שבגימטריא 'הס', ו'הס' ר"ת ס'פירת ה'עומר, הכוונה שע"י ספירת העומר זוכים לקדש את הדיבור ע"י שתיקה בבחי' הס, ועיי"ז נעשה הדיבור מובדל מהקליפות, וכמו שא"א (לאחר הספירה) כדי לטהרנו מקליפותינו ומטמאותינו, וזהו הכנה לקבלת התורה. (עקידת יצחק)

"תפארת בני אבותם"

יאמר ה' אל הכהנים בני אהרן (כ"א, א').

שהעומר הוא משעורים שהוא מאכל בהמה, להורות כי צריכים אנחנו להרים כל מעשה הבהמיות לה' לבדו עיי"ש, ויוכל לזכות להתחדשות נפשו לקראת מתן תורתנו, וזהו 'וספרתם לכם', ספירה לכל אחד ואחד, 'ממחרת השבת', מהכח של יציאת מצרים, ובכח זה תוכלו 'לספור' ולזכך את עצמכם, 'מיום

הביאכם את עומר התנופה' ר"ל מהתחלת ההרמה וההנפה של הבהמיות, עד שתזכו 'והקרבתם מנחה חדשה לה'', שתקדשו ותעלו עצמכם בהתחדשות חדשה לקראת קבלת התורה.

(כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א)

ווארט

הדבק בחכמים ובתלמידיהם

וספרתם לכם ממחרת השבת (כ"ג, א').

כי כתיב נשמת ש-די תבינם, שורש נשמתן של ישראל הוא בחי' בינה, וצריך האדם להשלים לו הארתו משם מבחי' בינה שלו. וכאשר פירשנו והיה כי ישאלך בנך, דהיינו שכל שאלות ובקשות שלך יהיה מבחי' בינה שלך. אבל צריך האדם מקודם לתקן ז' מידותיו שהם רומזים לז' ימי הבנין, ואח"כ יוכל לבוא למדרגה השמינית שרומז לבנינה. אבל א"א לבוא לזה כי ע"י דיבוק הצדיקים, וע"י שהוא דיבוק בהצדיק שבדור שהוא בחי' משה, הצדיק מעלה כל הדברים התחתונים אל שורשם. וזהו פירוש הכתוב "וספרתם לכם ממחרת השבת", וספרתם לשון ספיר, דהיינו שתזככו עצמכם, ממחרת השבת רומז לבנינה כנ"ל וע"י מי תוכלו לבוא אל זה, "מיום" דהיינו ע"י הצדיק שרומז ליום, "הביאכם" את עומר התנופה, דהיינו שהצדיק מעלה המותרות שלכם להקדושה, וזה הביאכם, שמביא אתכם למדרגה כזאת. את עומר לשון עמר נקי, ולשון שערות, רומז למותרות התנופה, פירוש, שגם המותרות שלכם יהיה בהתרוממות.

(אור לשמים)

מרגניתא דיצחק

פנינים בסדר פסוקי פרשת השבוע

לע"נ הרה"ח ר' יצחק
בן הרה"ח ר' משה אריה צ"ל
נלבע' ו' סיון תשע"ד

במצות עשה זו של "ונקדשתי בתוך בני ישראל", וידמה בנפשו ויציר במחשבתו כאילו אש גדול ונורא בוער לפניו עד לב השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שובר את טבעו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך, ומחשבה טובה הקב"ה מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב ויושב בטל, רק מקיים מצות עשה דאורייתא)

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה (כ"ג, ט"ז). 'עמר' נכתב בלא האות ווא"ו. ונראה לרמז מדוע אין את האות ווא"ו ב'עמר', שזה בא לרמז שסופרים מ"ט ימים, והחשבון הוא כך: אם ניקח את האות ע', ונספור באיזה מספר אות היא כתובה בסדר הכ"ב אותיות התורה, יצא לנו שזה האות ה-16. וכך גם באות מ', שזה האות ה-13 באותיות התורה, וכן כך האות ר' שזה האות ה-20 בסדר אותיות התורה. ואם נשווה 16 ועוד 13 ועוד 13 נקבל תוצאה של 49, וא"כ יוצא לנו יפה מדוע סופרים מ"ט ימים.

(אשרי האיש)

אמור אל הכהנים בני אהרן (ויקרא כא, א). אמור אל הכהנים שיזכרו כי בני אהרן המה, שהיה אוהב שלום ורודף שלום, ויראו להתנהג בדרכיו, מאחר שכהנים קפדנים הם (ע"י שבת קמט: ברש"י ד"ה כמריבי כהן, וב"ב קס: אתרא דכהני הוו והוו קפדי טובא), ע"כ צריכים זירוז מיוחד לזה. (לקוטי תורה מה"שועות משה" מו"צניץ צדוק"ל)

"קדושים יהיו לאלקיהם ולא יחללו את שם אלקיהם". צ"ב בהבנת הכתוב דמשמע דאם לא יהיו קדושים לאלקיהם, הרי הם מחללים את שם אלקיהם, והלא לכאור' יתכן שיהיו באופן הממוצע שלא יהיו בדרגה הגבוהה של קדושים לאלקיהם ועכ"ז לא יהיו מחללים את שם קדשו. אמנם, הכא מיירי גבי בני אהרן שהם זרע קודש, וכאשר בנן של קדושים אינו מתנהג כראוי לו להיות קדוש לאלקיו, נמצא שם שמים מתחלל על ידו.

(באר יעקב, נדבורנה)

"וכהן כי יקנה נפש קנין כספו" (ויקרא כב, יא), כהן - היינו העובד ה', הרוצה לקנות בעצמו נפש דקדושה, אזי קנין כספו, פירוש, עיקר הקנין הוא על ידי נתינת כספו לצדקה.

(אהבת שלום קאסוב)

והניף את העומר לפני ה' לרצונכם (ויקרא כג, יא). הכהן הרומז לצדיק, תפקידו לרומם ולהניף את נשמות ישראל. והוא מוכן תמיד לכך ולא ישנה את תפקידו. אבל תנאי אחד לכך, והוא לרצונכם", באותה מדה שברצונכם להתרומם כך יוכל הצדיק לטייע בכך, כי לפי הכלי כך הוא השפע.

(כ"ק מרן אדמו"ר מבאי"אן צדוק"ל, "הוד שבמלכות")

וספרתם לכם ממחרת השבת (ויקרא כג, ט"ז). ע"ד דאיתא בגמ' (ביצה כ"ח:): לכם לכל צרכיכם, היינו שתאירו ותספורו, מלשון סנפרינון, וספיר, את כל הדברים מהעוה"ז אכילה ושתיה וכדומה, מיום הביאכם את עומר, שהי' של שעורים מאכל בהמה, לרמוז בזה כפירש"י (במדבר ה, ט"ו, ע"ש), התנופה, להניף ולהעלות את כל אלה לד', וזה הי' מטרת כוונת הש"י בנתינת התורה, שע"י התורה נרומם ונעלה את כל דברים הארציים ומעשה בהמה לריח ניחוח לד'. וזה הוא הפירוש (תהלים קט"ו, ט"ז) השמים שמים לה'

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' (כ"ד, ח'). כי כל המצות שהאדם עושה בכל ששת ימי המעשה יש להם עליה בכל לילה, וגם ביום השבת יותר בעולמות העליונים, אך המצוה שהאדם עושה ביום השבת יש לו עליה באותו יום, כי הלילה שאחריו הוא חול ופסק כח קדושת השבת. וזה פי' ביום השבת מה שנעשה ביום השבת תורה ומצוות, 'ביום השבת יערכו לפני ה'" דהיינו לעלות למכונו בעולם העליון, כי גם כל השולחנות של בני ישראל הסדורים למטה בעולם הזה בקדושת השבת, גם למעלה יש עולם המיוחד לזה להיות מסודרים למעלה בדוגמא שלמטה. וזה שנאמר אצל שמאי הזקן (ביצה טז.) שכל ימיו היה אוכל לכבוד שבת, והבן.

(תפארת שלמה. ומביא זאת אשר 'מרגלה בפומיה דהרה"ק הגאון מוהר"י מפשעבארז זל"ה" בשם הרב בעל המחבר ספר מגלה עמוקות ז"ל)

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' כו' אלה הם מועדי (כ"ג, ב'). י"ל על כפל הלשון דהנה השי"ת ב"ה נתן לנו את המועדות שהם זמן שמחה ותענוג לנו והשי"ת ב"ה עיקר תענוגו ושמחתו הוא כאשר אנחנו מתנהגים בהם בקדושה במחשבות טהורות. וזהו 'אלה מועדי ה'" שנתן לנו השי"ת למועד ולשמחה, אשר תקראו אותם מקראי קודש' פי' כאשר תקראו אותם בקדושה וטהרה אז 'אלה מועדי' פי' היא שמחתי ותענוגי. ואמר הכתוב הראיה לזה שהעיקר היא המחשבה הקדושה שהרי ששת ימים תעשה מלאכה, פירוש המלאכה נעשית מאליה ולא פועל ידך עשתה המלאכה כי אם ע"י הבורא ב"ה, ואעפ"כ שהמלאכה אפילו בחול נעשית ע"י הבורא ב"ה אעפ"כ יחשב לכם השביתה שאתם שובתים בשבת ממלאכה למצוה כאלו אתם שובתים ממלאכה ממש מחמת מצות שבת. וזהו 'ולא תעשו מלאכה' שהכתוב תולה המלאכה בכס. (נועם אלימלך)

וספרתם לכם (כ"ג, ט"ז). י"ל הפירוש דהנה ענין הספירה הוא כדי לטהרנו מקליפותינו ומטומאותינו, דהיינו להפשיט עצמינו מכל תאות הגשמיות והחומריות ולזכך את החומר שישוב גם החומר להיות רוחני. ודהנה מלת לכם משמעותו עניני החומר כמו שאמרו חז"ל הכל מודים וכו' דבעי נמי לכם והנה לשון ספירה הוא מלשון ספיר ויהלום, כלומר אבן טוב המאיר מאוד. ועל זה כוונת הכתוב 'וספרתם לכם' דצריך להאיר את הלכם דהיינו לזכך ולטהר את החומר.

(דברי יחזקאל. ליקוטים - כתי"ק)

ולא תחללו את שם קדשי (כ"ב ל"ב). עיקר חילול השם הוא מקום שאדם מייאש עצמו ואומר כי ח"ו קצרה יד ה' מפדות. לזה נאמר 'ונקדשתי בתוך בני ישראל' שהשי"ת יהיה נמצא מפורש לעיני בני ישראל. וזה שנאמר (ויקרא כ"ב, ל"ב-ל"ג) 'כי אני ה' מקדשכם, המוציא אתכם מארץ מצרים' כי אף שגם בעת שהיו ישראל במצרים גם שם היה הקדושה שוכן בתוכם. אכן לא ידעו בנפשם כי השי"ת שוכן בתוכם. וזה שהוציא אותם מארץ מצרים והראה להם שגם הם יבינו.

(בית יעקב. והוא כעין שכתב בצעטיל קטן' (א): 'בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר, או שוכב על מטתו ואינו יכול לישן, יהיה מהרהר

זה הארץ נתן לבני אדם, היינו שיעלו את הארץ למדרגת שמים. וע"ד דאיתא בסה"ק בשם הרבי ר' בער ממעזריטש על דברי הסבא (זוה"ק ח"ב צ"ה). ואתקשטת בקישוטין דלא הוו, היינו שע"י שאדם מעלה כל הדברים הגשמיים מתקשטת הכלה השכינה הקדושה בקישוטין דלא הוו, היינו שלא הי' להם הוי' עד עתה. (ישמח ישראל, שבועות)

וספרתם לכם ממחרת השבת

אמר מרן ה"בית אברהם" זצוק"ל זי"ע בשיחה האחרונה שזכינו לשמוע מפיו בשל"ס האחרון לחייו, שבשבתות אלו של חדשי הקיץ הי' מדבר בשל"ס על פרקי אבות, ואמר: "כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא שנאמר ועמך כולם צדיקים לעולם יישו ארץ נצר מטעי מעשה ידי להתפאר! לכל יהודי יש כוחות הנפש שמביאים אותו לעולם הבא, אך יש מי שקיבל את כוחותיו בירושה מכוח אבותיו ורבותיו ולא קנה אותם ביגיעה עצמית. וזהו ועמך כולם צדיקים, בכל יהודי נטועים כוחות הנפש בחי' צדיקים, אבל נצר מטעי מעשה ידי להתפאר, רק אם קנה משהו ב"מעשי ידי" ביגיעה עצמית אז יש לו במה להתפאר, אבל אם זה רק בירושה אין לו במה להתפאר.

ובהמשך אמר: "וספרתם לכם ממחרת השבת", וספרתם לשון נהורא כמו ספיר ויהלום, וספרתם "לכם", העיקר שתאירו בדברים השייכים "לכם" שהשגתם ביגיעתכם, ולא מה שיש לכם בירושה ובאופן טבעי. ממחרת השבת, שבת היא מעין עולם הבא, וממחרת השבת הוא עולם הבא בעצמו. ופי' הדברים, שתאירו את הענינים שקניתם ביגיעה שיהיו בבחי' ממחרת השבת, כי מהו עולם הבא - צדיקים יושבים ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, ובבחי' זו תאירו את עבודתכם שתהא בבחי' עולם הבא בעצמו שנהנין מזיו השכינה. וסיים את השיחה במילים אלו: שבת היא מעין עוה"ב וממחרת השבת הוא עוה"ב בעצמו, וכאן צעק בקול גדול: "ער טרייסלט זיך אינגאנצען אפ פון דער וועלט", ואלו היו מילותיו האחרונות בשלחן הק'.

ואח"כ אמרו חסידים שהי' בזה רמז שבשבוע הזה התנער לגמרי מזה העולם. (נתיבות שלום, סלונים)

"תספרו חמישים יום", עד"ש שנת החמישים עולה לכאן ולכאן (ר"ה ט.), (וברש"י שם, שנת היובל ושנה ראשונה לשמיטה שאח"כ, ע"כ. והיינו שאת שנת הני' סופרים גם למספר חמישים מהיובל הקודם, וגם לשנה א' מהשמיטה הבאה). על דרך זה הוא בימי הספירה שהוא דוגמת השמיטה והיובל (שיום החג שהוא יום הני' נחשב גם למספר יום חמישים מימי הספירה, וגם ליום א' מימים שלאחר גמר הספירה), ולכן אי אפשר לכלול בחשבון הספירה ממש בפועל רק בכך כי עולה לכאן ולכאן. [תשכ"ו]

(הגה"צ רבי משה נתן נטע למברגר זצ"ל, גאב"ד מאקאווא, "עטרת משה")

"קשה עלי פרידתכם" - מאמר חז"ל מובא ברש"י אמור (ויקרא כג, לו). שמעתי מאבי אדמו"ר הק' נ"ע ע"ד הצחות, שכביכול הקב"ה אמר קשה עלי פרידתכם היינו פירוד הלכבות שביניכם היא קשה כביכול עלי, כי ענין זה של שנאת חנם אחרבא לכיתא (יומא ט, ב) ואגליין מארצין וכו'. ודפח"ח ואכמ"ל. (הרה"ק רבי יהושע העשיל ממאניסטרירשטש זצוק"ל, "ערכי יהושע")

בפ' השבוע ויצא בן אשה ישראלית וגו' וברש"י שלגלג על לחם הפנים שצונן הוא וכו'. וי"ל דנרמז מש"כ ברמ"א הל' שבת שכל מי שאינו אוכל חמין בשבת צריך בדיקה שמא מין הוא ע"ש, ובמנח"א בשם הדרכי תשובה שסעודת שבת מידה טובה מרובה כשאוכל חמין מסוגל לאמונה. ידוע שמאכלי שבת מרומזים על סדר המידות. ומהרה"ק מרוזין זי"ע אי' שקוגל רומז על מידה שישיית יסוד צדיק, ויש לרמזו ותאסוף גלויותינו לחצרות קדשך ר"ת קוג"ל. (הגה"ח רבי שמואל אהרן לידער זצ"ל, "בית דלי")

"כאשר יתן מום באדם כן יתן בו" (אמור כ"ד כ'). מי שמוצא תמיד חסרונות בחביריו, סימן הוא ש"כן יתן בו" כי כל אותן מומין שמוצא בחביריו ישנם בו כי כל הפוסל במומו פוסל (קידושין ע' ע"א). (אמריה יפה)

מעשי צדיקים

מודעה קטנה שהודבקה בכניסות לבתי הכנסיות נעשתה לשיחת היום

זה הגדול, רבה של חברון, הגה"ק רבי שמעון מנשה חייקין זי"ע א. בשנת תרנ"א שינה רבי עקיבא יוסף ממנהגו, ובערב ר"ח אייר ציווה לבני ביתו לארוז את חבילותיו. בעצמו הזמין לו מקום אצל אחד העגלונים ויצא לחברון, אף אחד ממשפחתו, ממקורביו או מתלמידיו, לא ידע להסביר מה קרה כאן, ומה יש לו בימים אלה בחברון, אך מכיון שהבינו שהוא מסתיר את הדבר, לא שאלוהו על כך. ביום חמישי לפנות ערב הגיע לעיר, וכדרכו פנה מיד לאכסנייתו בבית רבי שמעון מנשה. בליל שישי כבר קבעו משמר, למדו בצוותא כל הלילה, ולמחרתו בערב שבת, אחרי תנומה קצרה, טורח רבי עקיבא יוסף בעצמו בהכנות לכבוד שבת כמנהגו בכל שנותיו, אך עתה כשאינו בביתו, הוא מסתפק בעזרתו למארחו. הוא פורס את המפה על שולחן החדר בו הם לומדים, ומכין את הפסילה הארוכה כדי שתבער כל הלילה, וכך יוכלו יחדיו לקום בחצות ולעסוק בתורה עד לתפילת הותיקון עם הנץ החמה כמנהגם, אך הנה קורה דבר מה המעיב על שלוותו, עורב גדול מופיע על מול חלון החדר, - דבר שאינו מצוי כלל בעונה זו של תחילת הקיץ - וקורא בקול מר קריאות משונות ביותר. רבי עקיבא יוסף נבהל לשעה קלה, הרי חז"ל אמרו במפורש (גיטין מ"ה), כי דבר זה מעיד על בשורה לא טובה רח"ל, אולם אין הוא מקדיש לכך תשומת לב רבה, וממשיך בהכנות לכבוד שבת. הוא מתלבש בגדי השבת, כמנהגו ללבשם לפני חצות היום, חובש את השטריימל לראשו, מתיישב על מקומו ומשנן לו את דברי הרמב"ם: (הלכות שבת פ"ל ה"ב) "וישב בכבוד ראש מיחל להקבלת פני השבת כמו שהוא יצא לקראת המלך". את תפילת המנחה מתפללים בבית הכנסת בעיר, ואילו לקבלת שבת הם עולים ל"מערת המכפלה" להתפלל ברוב עם הדרת מלך. גם סעודת השבת נסתיימה, הנאספים התפזרו לבתיהם, שני הצדיקים עסקו בתורה עוד כשעה ושכבו להחליף כח כדי לקום שוב בחצות.

אך הנה שוב נרעד רבי עקיבא יוסף. ציפור קטנה חדרה לבית וקפצה היישר על הפתילה הארוכה וכבתה את הנר. "דבר כזה שלא אוכל ללמוד אחרי חצות עדיין לא קרה לי" גונח רבי עקיבא יוסף. הוא פונה למארחו רבה של חברון ושואל אותו מה דעתו על כך?, רבי שמעון מנשה שנמנה עוד עם צעירי חסידיו של הרה"ק "בעל התניא" זי"ע א, עונה בניגון חב"ד: "וכי מה אני יודע בדברים כאלה? הרי רוב האנשים שבעולם עמלים כל ימיהם כדי להיות גדולים, ורבים גם מגיעים לכך, ואינו אני כבר עמל יותר משבעים שנה כדי להיות קטן, ועדיין לא הגעתי לכך, ואין אבין ברמזים כאלה?" רבי עקיבא

זה שנים רבות שהגה"ק רבי עקיבא יוסף שלעזינגער זי"ע א יושב בדירתו הקטנה הצמודה לכותל המערבי בירושלים עיה"ק, ואינו יוצא ממנו. בארי בודד בכלאו הוא מסתובב לפעמים בחדר, אשר כותל המזרח שלו הוא הכותל המערבי ושואג על גלות השכינה, שאגות אלה נשמעות לפעמים בחוץ, מגיעות לאזני המתפללים ליד הכותל, מעוררים ומורידים דמעות חמות של תשובה מעיני המתפללים. כך ישב בביתו בתוך ד' אמות של הלכה, רבים אינו דורש כלל, ובשום אסיפה ציבורית אינו משתתף.

זהנה הפתעה בעיר: מודעה קטנה שהודבקה בכניסות לבתי הכנסיות נעשתה לשיחת היום, במודעה הודיעו על הספד מר על פטירת הגאון הקדוש רבי הכל ליכטנשטיין מקאלימא זי"ע א (יומא דהילולא י' אייר) שתתקיים בבית הכנסת הגדול "תפארת ישראל" ע"י כבוד חתנו הרב לב העברי שליט"א (זי"ע א). ירושלים בצער, כולם משוחחים על הידיעה הפתאומית על פטירתו של הגאון והקדוש, גדול תלמידי ה"חתם סופר" זי"ע א, אשר השיב מעוון אלפים מישראל, אך המרוקחה גדלה שבעתים על ההספד שאמור לשאת חתנו הגדול רבי עקיבא יוסף שלעזינגער, אשר זה זמן רב לא הופיע לפני הציבור וקולו לא נשמע. ביום הרביעי אחה"צ נהרו כולם, אנשים, נשים וטף, לבית הכנסת הגדול, כבר משעות הבוקר נדחקו ההמונים לתפוס מקום, הכל רצו לשמוע כל מילה מגאון ישראל, ולא לאבד דבר מדבריו הקדושים של רבי עקיבא יוסף. שכן מי הכיר את הגה"ק מקאלימא יותר ממנו.

בשעה היעודה, עולה רבי עקיבא יוסף במדרגות העץ של ארון הקודש שחוח ושבור מעוטף בטליתו, המופשלת עד למטה מעיניו, ופותח בקול דממה דקה מדבר הילקוט (וילך), במספר על פטירתו של משה רבנו: "כיון שמת משה היה יהושע בוכה וצועק ומתאבל עליו ימים רבים,, עד שאמר לו הקב"ה: עד כמה שאה מתאבל והולך, ובי לך בלבד הוא מת, והלוא גם לי מת, שמיים שבת אבל לפני, הדא הוא דכתיב "ויקרא ה' צבאות-לכבי ולמספד ולקרהה ולחגור שק וכו'". הקהל הרב געה בבכיה לכל משך זמן הספד, שנמשך חמש שעות תמימות.

מה קרה לו לרבי עקיבא יוסף שהחליט לצאת מגדרו ומדרכו אשר קיבל עליו, והתייצב לפני הציבור?

שנים רבות נהג רבי עקיבא יוסף לצאת ימים אחדים לפני ר"ח אלול לעיר הקודש חברון, כדי לשהות שם במשך חודש התשובה עד ראש השנה, ולהתעלות בקדושה ובטהרה תוך התעמקות בתורת הנסתר עם מחותנו

יוסף נה לשעה קצרה כדי להתאושש בפחדו, ואחר כך קם יחד עם מארחו כדי לעסוק בתורה, והפעם בעל פה. בחדר החשוך.

השבת עברה, רבי עקיבא יוסף כבר כמעט שכח מכל הענין אשר קרהו, גם מוצאי שבת עבר עליו כרגיל, יחד עם מארחו ערך סעודת "מלווה מלכה", שניהו הנעימו את הסעודה בזמירות ובתפילות, ובשעה מאוחרת עלו על יצועיהם לחדש כוחותיהם לעבודת הבורא, וכך עבר עליהם גם יום ראשון תוך עיסוק בתורה ובעבודת השם. בלילה אחרו מעט בתלמודם, עייפות גוראה וחולשה השתררה על רבי עקיבא יוסף, הוא הזדרז הפעם למיטתו, אך רק השכיב את עצמו, והנה הוא שומע מתחת לחלון הבית קול המונים צועדים ברעש תוך כבי ונהי בכיוון למערת המכפלה. היה זה באור ליום ב' ו' באייר תרנ"א. בוודאי עוברת עתה הלוויה של אדם גדול - חשב רבי עקיבא יוסף לעצמו - אך מכיון שנהג לא לצאת מביתו להלוויה הנערכת בלילה, קם בזריזות וצעד בחדרו ד' אמות בכיוון ההמונים כדי לצאת מצוות לווייה. אך מה נדהם כאשר קם בבוקר והתעניין מי היה נפטר זה, שנערכה לו הלוויה אדירה

בחצות לילה, ואיש לא ידע להשיבו, הוא פנה לרבני העיר וגם הם לא ידעו על כך דבר. עתה החליט רבי עקיבא יוסף שבוודאי מראים לו מהשמים בשורה לא טובה, הוא מיהר להיפרד ממארחו הגדול וחזר לירושלים. למחרת הגיע לביתו והודה לה' כי מצא הכל על מכוננו, בני ביתו בריאים ושלמים, וחזר לתלמודו ולעבודת השם שמח וברוח מרוממת.

שבועיים ימים עברו, ולירושלים הגיעה הבשורה המרה: נגדע ארזו הלבנון, הגאון הקדוש רבי הלל מקאלימא זיע"א, חותנו הגדול של רבי עקיבא יוסף שלעזינגער, נתבקש לישיבה של מעלה באור ליום שני, י' באייר תרנ"א - באותו לילה, בו שמע רבי עקיבא יוסף בחברון קול המונים צועדים בבכי לעבר מערת המכפלה. הלוא כך כתוב במפורש בספר הזוהר (זוהר ח"א פ"א): נשמות הצדיקים לפני עלייתן לגן-עדן עונות בדרך מערת המכפלה. עתה כאשר שמעו יהודי ירושלים את השתלשלות הדברים מפיו של רבי עקיבא יוסף, הבינו למה ומשום מה יצא הפעם מגדרו, החליט להופיע לפני הציבור ולהספיד את חתנו הגדול. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל.

סיפור על הגאון הקדוש רבי יחזקאל לנדאו זיע"א בעל ה"נודע ביהודה" (יומא דהילולא י"ז אייר)

הגאון הקדוש רבי יחזקאל לנדאו זיע"א בעל ה"נודע ביהודה" ורבה של פראג, הביט בעומד נכחו בתדהמה שהתחלפה ברחמים. היה זה לייבל מעשירי ונגידי העיר, ומעמודי התווך של הקהילה, ביתו היתה פתוחה לכל אדם, ובנדיבות ובסבר פנים יפות, היה תומך בכל נצרך. האיש עמד לפניו שופף רועד ופניו מיוסרות ומושפלות, התברר כי איבד את כל רכושו והוא למעשה עני וחסר כל, שרשרת רצופה של מפלות כואבות פקדה את עסקיו בשנה האחרונה מחמת הבושה העדיף להעלים את מצבו מעין הציבור. עניים הוסיפו להתדפק על דלתותיו והוא הוסיף לתמוך בהם כהרגלו ביד נדיבה. אולם כעת הגיע המצב לפת לחם ממש. האם אתה רוצה שאשיג למענך תמיכה נכבדה מקופת הקהילה? מבלי שגבאי הצדקה עצמם ידעו למוי היא מיועדת, הציע הרב בעדינות. עיניו של לייבל התכווצו בחוריהו, הוא נראה מזועזע, לא! אמר לייבל, כשקולו נחנק, לא אוכל להוסיף לחיות בעירי ולפגוש יום יום במכריי, בעודי יודע שאת מזונותי ומזונות אשתי וילדי מספקים הם, בכונתי לצאת מן העיר להתדפק על פתחי נדיבים ולקבץ סכום כסף שיאפשר לי לשקם את עסקי. אם כן מה תבקש ממני? שאל רבה של פראג, כשעיניו הטובות מפיקות חמלה. לייבל השפיל את עיניו ואמר בביישנות: "איגרת המלצה". יודע אני כי שמו של רבנו נישא לפניו, וכי בכוחו לפתוח דלתות רבות, בקשתי שיואל בטובו להעניק לי איגרת חתומה בכתב ידו, הממליצה לסייע לי ברוחב לב. רבי יחזקאל לנדאו לא נהג לחלק איגרות מעין אלו, אך הפעם חרג מהרגלו, ללא אומר ודברים הוציא ממגרת שולחנו דף וקולמוס, ורשם עליו דברי המלצה חמים ביותר, בלב נרגש ובעיניים דומעות נפרד לייבל מרבו ויצא לדרכו הלא נודעת. ואמנם איגרתו של רבי יחזקאל לנדאו פתחה לפני לייבל העשיר-העני שערים רבים, בכל מקום שאליו הגיע נהג לפנות תחילה אל רב המקום, להציג לפניו את האיגרת, וזה כבר היה מכווננו אל האנשים המתאימים. במקצת הכסף שקיבץ השתמש למחייתו, אך את חלק הארי שלח לבני משפחתו. ערב אחד כאשר הגיע לעיירה יהודית, ניגש כדרכו אל רב המקום, לאחר שעייין באיגרתו של ה'נודע ביהודה' אמר לו גש נא ליהודי פלוני שעשיר הוא ואיש חסד, ואמור לו כי אני שלחתיך אליו. העשיר קיבלו בסבר פנים יפות, הציע לו מיטה בחדר האורחים, והתנצל שייאלץ לחלוק את החדר עם אורח נוסף, זהו דרשן שבא מעיר רחוקה, הסביר העשיר, אני מקווה שתיהנה מהשהייה בחברתו. לייבל והדרשן כמעט שלא נפגשו זה עם זה, עם בוקר היו פונים איש איש למלאכתו, הדרשן לדרשותיו ולייבל לאיסוף הנדבות, רק לקראת ערב היו

שבים לחדרם ופונים לישון. לכאורה היה מקצועו של הדרשן מכובד יותר משל לייבל, אף על פי כן, מלאכתו של לייבל בזכות מכתבו של ה'נודע ביהודה' היתה קלה משל הדרשן, שהיה צריך למצוא אנשים שיחפצו לשמוע את דרשותיו, ואף לשלם תמורתן. בוקר אחד כשניער לייבל משנתו ולבש את בגדיו, נדהם לגלות שאיגרת ההמלצה שהיתה מוצפנת בכיס מעילו נעלמה. צמרמורת חלפה בגופו, כל גורלו היה תלוי באיגרת יקרה זו, מבט מהיר על מיטתו הריקה של הדרשן הבחיר לו הכל. במפח נפש עזב לייבל את בית מארחו, והחל לשוטט בחוצות העיירה באין תכלית, עתה לא היה שונה מיתר העניים המסכנים שקיבצו פרוטה לפרוטה. כך נדד מעיירה לעיירה, ובקושי הצליח להחיות את נפשו בפרוטות המעטות שקיבץ. מובן שגם משלוחי הכספים למשפחתו שכל כך חיכו לזה, הופסקו, והוא גם התבייש להודיע להם את האסון שקרהו, ומאידך, כל אותה עת עשה הדרשן כסף רב, הודות לאיגרת המכובדת והנגידה שבאמתחתו. הוא נטש לחלוטין את הדיבורים והדרשות, והתמסר כל כולו למלאכת המעשה, איסוף כספי צדקה מיהודים רחמנים. יום אחד בעודו משוטט ברחוב, קלטו אוזניו של לייבל שירה שבקעה מבית מדרש קטן, היה זה בית מדרש של חסידים. הוא נכנס פנימה ומצא קבוצת חסידים שסיימה זה עתה את תפילת שחרית, עוסקת בלגימת כוסיות 'לחיים', ובשירה עליזה הם כיבדוהו בכוסית 'לחיים' וניסו לדובבו ולברר את סיבת עצבותו. לייבל גולל לפנייהם את שרשרת המאורעות העגומים שפקדוהו, ואת אבדן איגרתו של ה'נודע ביהודה'. שמע נא ר' יהודי, אמרו לו החסידים, מאר אנו נוסעים אל רבנו הבעל שם טוב הקדוש זיע"א, נזכיר לפניו את שמך לבקשת ברכה, רק המתן לנו עד שנשוב. חלפו ימים אחדים ובעודו מהלך ברחוב, הבחין בשניים מן החסידים שפגש בבית המדרש, רבנו ביקשנו להזדרז ולשוב אל מקומנו, כדי להודיעך שעליך לשוב מיד לביתך, אמרו לו החסידים. לייבל לא היה חסיד, אבל החליט לציית להוראה, שנות הנדודים שינו את פניו, וכשהגיע לפראג איש לא הכירו, הוא נכנס לבית המדרש ושם שמע דיבורים שהעבירו בו חלחלה, נודע לו כי רעייתו עומדת להינשא לאדם אחר. התברר כי איגרת ההמלצה של ה'נודע ביהודה' נתגלתה בכיסו של הלך שמת באחת הערים המרוחקות. עדויות על האיגרת ועל האיש המת שנשאה בכיסו, נמסרו כדת וכדין בלשכת הרבנות של פראג, ועל סמך העדויות האלו, נקבע שלייבל כבר אינו בין החיים. לייבל מיהר לביתו של ה'נודע ביהודה'. רבי יחזקאל לנדאו ישב נטוע על כיסאו בהיטו בלייבל העומד לפניו. בהתפעמות רבה האזין למעורבותו של הבעל שם טוב הקדוש זיע"א בפרשה. והביע את התפעלותו מעיניו המרחיקות דאות.

עלון זה נתרם

כתובת מייל של מערכת הגליון

a13215113@gmail.com

הודעה משמחת

ב"ה, לכל המעוניין ניתן לתרום בעמדות "קהילות" וב"נדרים פלוס" הפרוסות בבתי כנסיות ברחבי הארץ והעולם ע"ש "עלון אשרי האישי"

או במספר טלפון ("קהילות"):

073-275-7000, ולהקיש קוד 8915

אין נא להגיש הפקדון, אלא פנימה בלבד לראש אגף הכספים

לע"נ הרה"ח ר' יצחק בן הרה"ח ר' משה אריה ז"ל נלב"ע בשבועות תשע"ד ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ מרת מלכה בת הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה - נלב"ע ד' שבט תשע"ד ולע"נ הרב אברהם בן הרה"ח ר' יוחנן דב הלוי ע"ה נלב"ע ז' אדר תשע"ה ת. נ. צ. ב. ה.

לע"נ הרה"ח רבי יוסף אלימלך בן הרה"ח רבי חיים אליעזר ז"ל נלב"ע י"א אלול תשע"ח ת. נ. צ. ב. ה.

המעוניין לתרום להוצאות העלון להצלחה, ברכה או לע"נ יפנה לעורך הבה"ח ישראל פינגבונים הי"ו, או להפקיד בבנק פועלים, סניף 533, מס' ח-ן- 540321 ע"ש ישראל בנימין פינגבונים. ניתן לתרום מכספי מעשר.